T. C.

DANIŞTAY

Onikinci Daire

Esas No : 1967/195

Karar No : 1967/1020

Dâvacı : Fazıl Kafadar — Maltepe Mine Sok. 15/3 — **Ankara.**

Dâvalı : Ankara Üniversitesi Rerkörlüğü.

Dâvanın Özeti : Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunlarının, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde geçirecekleri fark imtihanı hakkındaki yönetmeliğin, Danıştay Dâva Daireleri Kurulunca 12/6/1964 gün ve E. 963/159, K. 964/315 sayılı kararı ile iptal edilmesini müteakip, imtihana alınması yolunda yaptığı müracaata cevap verilmemesi dolayısiyle, imtihana girmemek ve avukatlık ehliyetini iktisap edememek yüzünden mahrum kaldığı 6000 liradan şimdilik 100 lira ile 2000 lira manevi tazminatın hükmedilmesi talebinden ibarettir.

Savunmanın Özeti : 4936 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca fakülteler bilim ve yönetim özerkliğine ve tüzel kişiliğe sahip teşekküllerden olduğu ve iddia olunan hizmet kusuru Hukuk Fakültesi Dekanlığına ait bulunduğu cihetle Rektörlüğe husumet tevcihinde isabet olmadığından dâvanın evvelemirde bu yönden, dâvacının Hukuk Fakültesi nezdinde imtihana alınması yolunda vaki herhangibir mürecaatı mevcut bulunmadığı gibi, Hukuk Fakültesi Genel Kurulunun 16/3/1967 günlü kararı ile hazırlanan yeni fark imtihanı yönetmeliği halen Üniversite Senato gündeminde olduğundan, Fakülteye yönetmelik yapılmamış olduğu iddiası ile bir hizmet kusuru izafesinin de mümkün bulunmaması ve bunun yanında tazmini talep olunan tazminat miktarının ispat edilmemesi bakımından esastan da reddi gerektiği yolundadır.

Raporlör Figen Molu'nun Düşüncesi : İdare, idarî yargı mercilerince verilen iptal kararlarını uygulamakla zorunlu ol-

Scanned by CamScanner

makla beraber, mutasavver bir zarar tazminat dâvasına konu olamıyacağından, dâvanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Kanunsözcüsü Şerif Atalay'ın Düşüncesi : Kanunların tanıdığı hakka müsteniden Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının verecekleri hukuk fark imtihanlarının, yapılış şekil ve esaslarını gösterir yönetmelik tasarısını hazırlayıp Senatoya sunmak ve Senatoca onanıp yürürlüğe giren yönetmelik gereğince bahis konusu imtihanları yapmak görevi bilim ve yönetim özerkliğine ve tüzel kişiliğe sahip olan hukuk fakültesine ait bulunması itibariyle ilk nazarda dâvacının imtihana girmek için önce mezkür fakülteye müracaat etmesi ve isteğinin Fakülte Yönetim Kurulunca red edilmesi halinde Senatoya itiraz etmesi ve Senatonun da bu red kararını benimsemesi üzerine Danıştaya dâva açması gerektiği kanısına varılmakta ise de aslında bu yol evveliyatı olmayan normal bir müracaat yoludur.

Oysaki dâvacının daha evvel Ankara Üniversitesi Rektörlüğü aleyhine açtığı dâva neticesinde yürürlükteki imtihan yönetmeliği iptal edilmiş ve bu yönetmelikten önceki hukuki durum avdet etmiştir. İptal kararı icaplarının, yerine getirilmesini, aleyhine karar verilmiş bulunan makamdan istemek ise tabii bir neticedir.

Adı geçenin bu maksatla rektörlüğe vaki müracaatına kanunî müddeti içinde cevap verilmediğine ve bu sebeple isteği red edilmiş olduğuna göre kesin işleminden dolayı mezkür makam aleyhine dâva açılmasında bir isabetsizlik mevcut olmadığı cihetle dâvalı idarenin husumet def'i varit görülmedi.

İşin esasına gelince; 521 sayılı Danıştay Kanununun 95 inci maddesine göre idare T.C. Anayasasının 132 inci maddesi gereğince Danıştay ilâmlarının icaplarına göre işlem ve eylem tesis etmeye mecburdur.

Atıf yapılan Anayasanın 132 inci maddesi de idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğunu ve bu kararları hiçbir suretle yerine getirilmemesini geciktiremiyeceğini emretmiş bulunmaktadır.

Scanned by CamScanner

Bu hükümlere göre dâvacının müracaatı üzerine dâvalı Rektörlük 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 115 sayılı Kanunla değişik 12 inci maddesinin Fakülteler üzerinde kendisine tanıdığı genel denetleme ve sair yetkilerini kullanarak zamanında Danıştay ilâmı icabına göre işlem tesis etmesi lâzım gelirken aksine davranmakla hizmet kusuru işlemiş bulunmaktadır.

Bu sebeple dâvacının düçar olduğu manevi ızdırap karşılığı olarak talep edilen 2000 liranın dâvalı idareden alınarak dâvacıya ödenmesine ve sabit olmayan maddi zarar hakkındaki tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince duruşma için tayin olunan günde dâvacı vekilinin geldiği, dâvalı idare temsilcisinin gelmediği anlaşılarak Kanunsözcüsü huzuru ile yapılan açık duruşmada gelen taraf dinlendikten Kanunsözcüsünün düşüncesi alındıktan ve gelen tarafa son defa söz verildikten sonra, dosya içindeki bütün belgeler incelenerek gereği görüşüldü :

Üniversiteler Kanununun 10 maddesine göre, Yönetmelikler Fakülteler Yönetim Kurulları tarafından hazırlanıp Senatoca tasdik edildiği ve dâva Daireleri Kurulu tarafından da Senatoca onaylanan bu yönetmeliğin iptal edilmiş bulunduğu, tazminat dâvasının konusu ise iptal edilen yönetmeliğin yerine yeni bir Yönetmeliğin yürürlüğe konulmamış bulunması sebebiyle, uğranılan zarardan ibaret olduğu cihetle dâvalı idare tarafından ileri sürülen husumet def'i varit görülmiyerek esasın incelenmesine geçildi.

1950 — 1951 ders yılında Siyasal Bilgiler Fakültesinin İdarî Şubesinden mezun olan dâvacının yukarıda adı geçen Kanunlar gereğince A.Ü. Hukuk Fakültesinde fark imtihanına girmek istediği, ancak Fakülte Genel Kurulunca 12 ders-

Scanned by CamScanner

ten imtihana tabi tutulması gerektiği yolunda işlem tesis edildiği, bu işlemin iptali için açılan dâvanın Danıştay 8 inci Dairesinin 6/3/1962 tarih ve 962 — 1286 sayılı kararı ile «Mahiyeti itibariyle de bu fark imtihanlarının bir Fakülte Yönetim Kurulu kararı ile değil ancak, bir yönetmelikle yürütülmesi iktiza eder» gerekçesiyle iptal edilmiş olduğu ve bu iptal kararı üzerine dâvalı idare tarafından tanzim edilen 1 Mart 1963 tarih ve 11344 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan «Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarının Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde geçirecekleri fark imtihanı hakkındaki yönetmeliğin de Dâva Daireleri Kurulunun 12/6/1964 tarih ve 964/315 sayılı kararı ile iptal edildiği dosyanın tetkikinden anlaşılmaktadır.

İdari yargı mercilerince verilen iptal kararları üzerine idarenin bu iptal kararının maksat ve şumulü içinde yeniden bir işlem tesis etmesi veya mahiyetine göre bir düzenleyici tasarrufta bulunması idare Hukuku prensiplerinden olduğu gibi Hukuka bağlı devletin de esasını teşkil etmektedir. Eğer idareler iptal kararlarını makul bir müddet içinde yerine getirmez veya bu iptal kararının maksat ve şumulüne uygun bir yeni işlem tesis etmez ise 521 sayılı Danıştay Kanununun 95 inci maddesinin son fıkrası gereğince, kararın yerine getirilmemesinde zarara uğrayan şahsın maddi ve manevi zararını tazmin ile zorunludurlar. Ancak İdareyi böyle bir tazmine icbar edebilmek için o şahsın da kararın yerine getirilmemiş olmasından mütevellit zararını mukni delillerle ispat etmesi ve manevi bir kayba uğramış bulunması gereklidir.

Hadisede ise dâvacı fark imtihanını verdiği takdirde avukatlık yapacağını ve bu avukatlıkta ayda 2000 lira kazanacağını, halen bulunduğu Danıştay Kanunsözcülüğü görevinde net maaşının 1690 lira olduğunu aradaki fark olan ayda 300 liradan 20 aylık sürenin tutarı bulunan 6000 lira zararı olduğunu iddia etmek suretiyle şimdilik 100 liraya hükmolunmasını talep etmekte ise de bu zararını isbat edecek hiç bir delil ileri sürmemektedir. Ayrıca, avukatlık mesleğine atılan bir şahıs bu miktardan çok fazla kazanabileceği gibi, 1690 lira net gelirin çok altında da bir kazanç elde edebilir.

Scanned by CamScanner

Talep edilen maddi zararın kesin delillerle isbat edilememesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olan bir şahsın Hukuk Fark imtihanına girememesinin manevi tazminata hükmedilmesine bir sebep teşkil edemiyeceği kurulumuzca takdir olunduğu cihetle, reddine , 30 lira ilâm harcı peşin alındığından yeniden alınmasına mahal olmadığına 6/6/1967 tarihinde oybirliğiyle karar verildi,

Scanned by CamScanner